

TA'LIMDA INNOVATSIYA VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR JORIY ETILISHI

Bo`ronova Gulchehra Abdimo`minovna
Uchquduq tuman kasb-hunar maktabi
Maxsus fan o`qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada hozirgi ta'lim tizimiga innovatsiya va texnologiyalarning joriy qilinishi haqida fikr yuritilgan bo`lib, uning mazmun mohiyati hamda nazariy asoslari to`g`risida so`z borgan.

Kalit so`zlar: innovatsiya, raqamli texnologiya, ta'lim tizimi, raqamlashtirish, kompyuter texnologiyalari, AKT.

KIRISH

Bugungi kunda mamlakamiz ta'lim tizimidagi islohotlar davlat siyosati darajasiga ko'tarildi. Shu siyosatga muvofiq talabalarning kontingentini oshirish va oliy ta'lim muassasalari sonini ko'paytirish, ta'limning sifatini yaxshilash, mamlakatimizda oliy ta'lim muassasalarini samarali boshqarishning jahon standartlariga asosan ta'limda sifatli boshqaruv usullarini samarali qo'llash; zamonaviy globallashuv sharoitida innovatsiyalarni qo'llash asosida ta'lim tizimi sifatini oshirish va kadrlarni tayyorlashda oliy ta'lim muassasalarini samarali innovatsion strategiyalar yo'nalishlarini ishlab chiqish; fan, ta'lim va ishlab chiqarish o'rtasida aloqalarni mustahkamlash; talaba-yoshlarni internetdan, elektron adabiyotlardan ko'proq foydalanishini yo'lga qo'yish; ilg'or xorijiy tajribani keng joriy etib borish, oliy ta'lim muassasalarida faoliyat olib borayotgan professor-o'qituvchilarning global Internet tarmog'i, multimedia tizimlari va masofadan o'qitish usullaridan foydalangan holda zamonaviy darslarni o'tkazishini ta'minlash bilan bog'liq masalalar bugungi anjumanimizda hal qilinmoqda.¹

Jamiyatning hozirgi rivojlanish darajasi ta'lim oluvchilarda kelajakni rejalashtirish qobiliyati va unga nisbatan javobgarlik hissi, o'ziga va o'z kasbiy qobiliyatlariga ishonchni shakllantirishga qodir bo'lgan yangi tizim – masofaviy ta'lim va oliy ta'limni bosqichma-bosqich kredit-modul tizimiga o'tilishi amalga oshirilmoqda.

Mamlakatimizda kechayotgan ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy jabhalardagi islohatlarning borishi ta'lim tizimini ham tubdan isloh qilishni taqozo etmoqda. Chunki, har bir jabhaning taraqqiyoti o'sha soha mutaxassislarining bilimi, tafakkuri

¹ Астафьева, О.Н. (2007). Виртуальные сообщества: «сетевая» идентичность и развитие личности в сетевых пространствах. Вестник Харьковский национальный ун-та им. В. Н. Каразина «POST OFFICE. Образи часу - образи с свгту». Серия: Теория культуры и философия науки. № 776, -С.120- 133.

va malakasi, dunyodagi shu yo‘nalishning rivojlanish tendensiyalarini qanchalik o‘zlashtirganligi bilan belgilanadi. Shu jihatdan olganda, mamlakatimiz oliy ta‘lim muassasalarining bosh vazifasi ana shunday ko‘nikmalarga va zamonaviy dunyoqarashga ega bo‘lgan yetuk mutaxassislarni tayyorlashdan iborat ekanligini inobatga olib, bugungi raqamli iqtisodiyot sharoitida oliy ta‘lim tizimida innovatsion ta‘lim va raqamli texnologiyalarni keng joriy etish vazifasi ilgari surilmoqda. Buning uchun esa, raqamli iqtisodiyotning tegishli innovatsion texnologiyalaridan samarali foydalanish, ular orqali professor-o‘qituvchilar va talabalar o‘rtasida bevosita onlayn muloqot qilishni yo‘lga qo‘yish, talabalarni mustaqil ta‘lim bilan qamrab olishni talab etadi.²

Ta‘kidlash joizki, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 28 apreldagi “Raqamli iqtisodiyot va elektron hukumatni keng joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4699-sonli Qarori qabul qilindi³. Raqamli iqtisodiyot va elektron hukumatni yanada rivojlantirishning asosiy vazifalaridan biri bu, ta‘lim tizimining barcha bosqichlarida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish va zamonaviy iqtisodiyot uchun zarur bo‘lgan raqamli bilimlarning darajasini oshirish, ta‘lim infratuzilmasini takomillashtirish, shuningdek, «Besh tashabbus» loyihasini amalga oshirish doirasida 2022 yilga qadar respublikamizning barcha hududlarida raqamli bilimlarga asoslangan o‘qitish markazlarini ochishdir.

Oxirgi 15 yil ichida hayotimizda mobil qurilmalarning so‘nggi avlodlarining kirib kelishi, ulardan foydalangan holda Internet tarmog‘i orqali dunyoda bo‘layotgan voqea va hodisalarni tezkor ravishda kuzatib borish hamda barcha turdagi materiallarni (video, audio, matn, 3D, 5D, 7D grafikalar) tezkorlik bilan qabul qilish, saqlash va uzatish imkoniyatlari paydo bo‘ldi hamda raqamli texnologiyalarning vujudga kelishiga sabab bo‘ldi.⁴

Raqamli texnologiyalarning vujudga kelishi har kuni an’anaviy o‘qitish usullarini almashtirmoqda. Auditoriyalar qanchalik shiddat bilan o‘zgarib borayotganligi sabab, eski usullarni unutib, raqamli texnologiyalarga asoslangan yangi o‘qitish usullarini joriy qilish maqsadga muvofiq. Raqamli texnologiyalardan foydalangan holda masofaviy o‘qitishni tashkil etish qog‘oz va daftarlar o‘rniga oddiy planshetlardan, murakkab dasturlar va raqamli jihozlardan foydalanishni o‘z ichiga oladi.

Shunday ekan, avvalo, masofaviy ta‘limni samarali tashkil etish uchun bugungi shiddat bilan rivojlanayotgan raqamli iqtisodiyot sharoitida Internet infratuzilmasini yaxshilashimiz va mamlakatimiz Prezidentining ta‘biri bilan aytganda: “Taraqqiyotga

² Gaffarova, G.G. (2019), Problems self-organization: philosophical analysis // Scientific Bulletin of Namangan State University. -T.1. -№5, - C.185-190.

³ O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 28.04.2020 yildagi PQ-4699-son.

⁴ M. F. Hakimova (2021). AXBOROT TA‘LIM MUHITIDA INNOVATSIYA VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING JORIY ETILISHI. Academic research in educational sciences, 2 (NUU Conference 1), 149-152.

erishish uchun raqamli bilimlar va zamonaviy axborot texnologiyalarini egallashimiz zarur va shart. Bu bizga yuksalishning eng qisqa yo‘lidan borish imkoniyatini beradi. Zero, bugun dunyoda barcha sohalarga axborot texnologiyalari chuqur kirib bormoqda.⁵

XULOSA

Xulosa o‘rnida aytish joizki, bugungi shiddat bilan rivojlanib borayotgan raqamli iqtisodiyot sharoitida, iqtisodiyotning barcha sohalariga, jumladan, ta’lim sohasiga innovatsion va raqamli texnologiyalarni qo‘llash orqali masofaviy ta’limni joriy etish, nafaqat ortiqcha sarf-xarajatlarni kamaytirishga, balki zamonaviy dunyoqarashga va bilimga ega, mustaqil fikrlaydigan, O‘zbekiston Respublikasini kelgusida yuqori marralarga ko‘tarishga hissa qo‘shadigan yetuk kadrlarni shakllantirishga ko‘maklashadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 28.04.2020 yildagi PQ-4699-son.
2. Астафьева, О.Н. (2007). Виртуальные сообщества: «сетевая» идентичность и развитие личности в сетевых пространствах. Вестник Харьковский национальный ун-та им. В. Н. Каразина «POST OFFICE. Образы часу - образы с свггу». Серия: Теория культуры и философия науки. № 776, -С.120-133.
3. Gaffarova, G.G. (2019), Problems self-organization: philosophical analysis // Scientific Bulletin of Namangan State University. -Т.1. -№5, - С.185-190.
4. M. F. Hakimova (2021). AXBOROT TA’LIM MUHITIDA INNOVATSIYA VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING JORIY ETILISHI. Academic research in educational sciences, 2 (NUU Conference 1), 149-152.
5. Gulchexra Gaffarova, & Barxayotjon Kodirov (2020). RASAMLASH TIRISH INNOVATSION RIVOJLANISH OMILI SIFATIDA. Academic research in educational sciences, (2), 104-112. doi: 10.24411/2181-1385-2020-00066.
6. www.aim.uz
7. www.ziyonet.uz
8. www.arxiv.uz
9. www.cyberleninka.ru

⁵ Gulchexra Gaffarova, & Barxayotjon Kodirov (2020). RASAMLASH TIRISH INNOVATSION RIVOJLANISH OMILI SIFATIDA. Academic research in educational sciences, (2), 104-112. doi: 10.24411/2181-1385-2020-00066